

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 129/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoločnosti **AgroGrand s.r.o.**, Hlavná 56, Krušovce-Dolné Chlebany, IČO 44 946 783, zastúpenej Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Cob/229/2024 z 20. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Nitra domáha proti žalovanému SELEKT VÝSKUMNÝ A ŠLACHTITEĽSKÝ ÚSTAV, a.s. (ďalej len „žalovaný“), určenia, že sťažovateľka je oprávnenou užívateľkou nehnuteľností, a to viacerých pozemkov v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 56 Cb/183/2024.

4. V rámci konania vo veci samej sa sťažovateľka domáhala aj vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akýchkoľvek zásahov do užívania predmetných nehnuteľností, najmä povinnosť zdržať sa vstupu na tieto nehnuteľnosti pešo, motorovými vozidlami, sám alebo prostredníctvom spriaznených osôb, povinnosť zdržať sa obrábania a akýchkoľvek iných obhospodarovacích a poľnohospodárskych úkonov na nehnuteľnostiach.

5. Okresný súd rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením č. k. 56 Cb/183/2024-45 zo 4. novembra 2024 tak, že návrh sťažovateľky zamietol.

6. Rozhodnutie okresného súdu napadla sťažovateľka odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Cob/229/2024 z 20. decembra 2024 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

7. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že „Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci [REDAKOVANÉ], k. ú [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ], a to parcel... K odvolacej námietke žalobcu, že žalobca osvedčil potrebu okamžitého a bezprostredného zásahu súdu do právnych vzťahov medzi stranami sporu a reálnu obavu z ohrozenia jeho práv konaním žalovaného, odvolací súd uvádza, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý v bode 15. odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatoval, že táto potreba osvedčená nebola, a to do takej miery, že by si vyžadovala operatívny zásah súdu do existujúcich vzťahov medzi stranami sporu. Žalobca v podanom odvolaní poukazoval na to, že navrhované neodkladné opatrenie upravuje pomery účastníkov do doby, než súd vydá konečné rozhodnutie o žalobe, pričom navrhované neodkladné opatrenie má vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je predmetom súdneho konania o žalobe. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, podaným súčasne so žalobou vo veci samej, sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa zásahov do užívania nehnuteľností – sporných pozemkov, a to najmä zdržať sa vstupu na tieto nehnuteľnosti, zdržať sa obrábania a akýchkoľvek iných obhospodarovacích a poľnohospodárskych úkonov na nehnuteľnostiach, pričom dôvodil, že žalovaný bráni žalobcovi ako oprávnenému užívateľovi v užívaní pozemkov, a to bez existencie právneho titulu a tým mu spôsobuje škodu a že správanie žalovaného smeruje k ďalšiemu porušovaniu a ohrozovaniu práv a oprávnených záujmov žalobcu. Keďže v danom prípade podal žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spolu so žalobou vo veci samej, tak navrhované neodkladné opatrenie vykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej petitórnej ochrany a je daná bezprostredná väzba na konanie vo veci samej na základe žaloby. Žalobou vo veci samej sa žaloba domáhal, aby súd určil, že je oprávnený užívať sporné nehnuteľnosti.

Vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou vo veci samej, tak žalobca neosvedčil existenciu bezprostrednej potreby úpravy pomerov medzi stranami sporu, a to do rozhodnutia súdu o tejto žalobe. Nemožno totiž konštatovať, že neodkladné opatrenie má vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je predmetom súdneho konania o žalobe vo veci samej. Pokiaľ by totiž aj bolo nariadené neodkladné opatrenie v navrhovanom znení, teda by bolo do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej zakázané žalobcovi, aby sa zdržal zásahov do užívania sporných nehnuteľností, zdržal sa vstupu na tieto pozemky, ich obrábania a iných poľnohospodárskych úkonov, uvedená povinnosť nie je prenesená do žalobného petitu v žalobe vo veci samej, kedy navrhovaný výrok rozhodnutia vo veci samej neukladá žalovanému žiadnu povinnosť v súvislosti s prípadným vypratáním sporných pozemkov. Navrhované neodkladné opatrenie tak nemá bezprostrednú väzbu na žalobou uplatnený nárok a tým nie je v predmetnom konaní daná ani bezprostredná potreba upraviť pomery strán sporu uložením povinnosti žalovanému zdržať sa zásahov do užívania predmetných nehnuteľností do rozhodnutia súdu vo veci samej. Ak žalobca potrebu bezprostrednej úpravy pomerov zdôvodňoval aj vznikom škody na jeho strane a bezprostrednou hrozbou vzniku ďalšej škody z dôvodu neoprávneného užívania pozemkov žalovaným, a to tým, že na predmetných pozemkoch nemôže vykonávať poľnohospodárske práce, brať z nich úžitky v podobe zisku a ani žiadať dotácie, čím boli zmarené investície žalobcu do nákupu pôdy, ďalej vznikom škody na zaplatenom nájomnom, ktoré žalobca

hradí obci ██████████, odvolací súd aj vo vzťahu k uvedenej argumentácii poukazuje na to, že žalobca v tejto súvislosti neosvedčil existenciu bezprostrednej a okamžitej potreby nariadenia neodkladného opatrenia v navrhovanom znení. Odvolací súd poukazuje na to, že neodkladné opatrenie môže byť spravídla opodstatnené, ak hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy na strane žalobcu ako subjektu, ktorý sa ochrany vo forme nariadenia neodkladného opatrenia domáha, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie právnej pozície žalobcu do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu. V danom prípade mal odvolací súd za to, že žalobca na účely rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčil, že tvrdená hrozba vzniku alebo rozšírenia škody popísaným konaním žalovaného odôvodňuje okamžitý a bezprostredný zásah súdu vo forme nariadenia neodkladného opatrenia, a že by bez jeho nariadenia došlo k takému oslabeniu alebo zhoršeniu právnej pozície žalobcu, že by sa mu neoplatilo uchádzať o konečnú súdnu ochranu vo forme žalobou uplatneného nároku na určenie, že je oprávneným užívateľom nehnuteľnosti

Pokiaľ žalobca namietal, že žalovaný aj napriek tomu, že nemá užívaci titul, požiadal o dotácie na predmetné pozemky a tým, že súd prvej inštancie nenariadil neodkladné opatrenie, poskytol žalovanému priestor stále na daných pozemkoch vykonávať práce, a to najmenej do času právoplatného rozhodnutia vo veci samej, t. j. najmenej o ďalšiu poľnohospodársku sezónu, odvolací súd uvádza, že vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej sa potreba uloženia povinnosti žalovanému, aby sa zdržal zásahov do užívania nehnuteľností, nejaví ako bezprostredná, nakoľko ani požadovaným konečným rozhodnutím vo veci samej by žalobca nedosiahol vymoženie svojho práva užívať sporné nehnuteľnosti. Pokiaľ žalobca v doplnení odvolania odkazoval na uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 25Co/42/2024-240 zo dňa 12.11.2024, odvolací súd poukazuje na to, že toto rozhodnutie nemožno považovať za ustálenú súdnu prax alebo rozhodnutie najvyšších súdnych autorít. Pri posudzovaní predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd vychádzal z konkrétnych individuálnych okolností prejednávaneho sporu a dospel k záveru, že vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku na určenie, že žalobca je oprávneným užívateľom nehnuteľností, nebola osvedčená existencia naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov strán navrhovaným neodkladným opatrením. Keďže neodkladné opatrenie nie je bežným nástrojom zabezpečenia práva, v prípade rozhodovania súdu o jeho nariadení sú kladené zvýšené nároky na presvedčivosť návrhu a osvedčenie všetkých relevantných predpokladov na jeho nariadenie. V danom prípade odvolací súd dospel v zhode so súdom prvej inštancie k záveru, že žalobca v konaní neosvedčil potrebu operatívneho zásahu súdu do právnych vzťahov medzi stranami sporu nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia, nakoľko bez jeho nariadenia nedochádza k oslabeniu nároku žalobcu uplatnenému v konaní vo veci samej. Odvolací súd preto posúdil túto odvolaciu námietku žalobcu ako nedôvodnú

K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil napadnuté uznesenie, odvolací súd uvádza, že po posúdení napadnutého uznesenia v rozsahu odvolacích námietok žalobcu dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené a že v ňom neabsentuje zásadné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a taktiež argumentáciu súdu prvej inštancie obsiahnutú v odôvodnení napadnutého uznesenia nie je možné považovať za vnútorne rozpornú. Súdom prvej inštancie v napadnutom uznesení uviedol, z ktorých listinných dôkazov vychádzal pri posúdení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (bod 12. odôvodnenia) a v bode 15. odôvodnenia uviedol svoje

závery o tom, že žalobca neosvedčil potrebu okamžitého a bezprostredného zásahu súdu do právnych vzťahov medzi stranami sporu a naliehavosť potreby požadovanej predbežnej úpravy. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd v zásade stotožňuje a na zdôraznenie jeho správnosti poukazuje na závery odvolacím súdom formulované v bode 24. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva sa strane sporu odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natolko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (k tomu vid' napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/87/2021 zo dňa 30.09.2022). Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Odvolací súd túto odvolaciu námietku žalobcu preto považuje za nedôvodnú.“.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka sa domáha prieskumu napadnutého rozhodnutia, zastávajúc názor, že toto je arbitrárne, dôvody v ňom uvedené sú protirečivé, popierajúce pravidlá formálnej a právnej logiky, sú jednostranné a sú v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti. Krajský súd sa nevysporiadal s podstatnými argumentmi sťažovateľky.

9. Podľa názoru sťažovateľky je bežnou praxou, že súdy pri návrhu neodkladného opatrenia jedného poľnohospodárskeho subjektu proti druhému odkazujú na podanie určovacej žaloby, a nie na podanie žaloby o vypratanie pozemkov, ako to nesprávne uvádza odvolací súd.

10. Sťažovateľka poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu č. k. III. ÚS 676/2024-11, ktoré je podľa jej názoru na daný prípad plne aplikovateľné. Ďalej sťažovateľka odkazuje na rozhodnutia všeobecných súdov (Okresný súd Námestovo – 5Cb/12/2020, Najvyšší súd Slovenskej republiky – 5Cdo/173/2023).

11. Sťažovateľka ďalej tvrdí, že súdu preukázala, že žalovaný požaduje dotácie PPA, a podrobne súdu špecifikovala škodu. Pokiaľ žalovaný nebude parcely užívať a obrábať ich, nebude môcť žiadať o dotácie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že došlo k porušeniu jej základných práv podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru napadnutým rozhodnutím, ktorým krajský súd potvrdil

uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

14. K ústavným sťažnostiam, v ktorých sa namieta porušenie ústavných práv rozhodnutím o neodkladných opatreniach, treba pristúpiť zdržanlivo. Nielen preto, lebo ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností strán nezasahuje konečným spôsobom. Zasiahnúť do týchto rozhodnutí možno iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Výnimočnosť zasahovania ústavného súdu do rozhodnutí o neodkladných opatreniach neznamena, že tieto sú úplne mimo rámca ústavnoprávneho prieskumu. Ak sú dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie o neodkladnom opatrení, zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne sú zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti, možno konštatovať zjavnú nedôvodnosť či arbitrárnosť rozhodnutia (III. ÚS 406/2023).

15. Sťažovateľkou napadnuté rozhodnutie ničím z už uvedeného netrpí.

16. V prvom rade ústavný súd uvádza, že sťažostná argumentácia sťažovateľky je len jednoduchou polemikou na úrovni zákona a chýba jej ústavnoprávny rozmer.

17. Tento nedostatok sťažostnej argumentácie sa sťažovateľka snaží nahradiť odkazom na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 676/2024-11 z 10. decembra 2024 a citáciami z neho.

18. Z uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 676/2024-11 z 10. decembra 2024 vyplýva, že v ňom preskúmanej právnej veci sa žalobca proti sťažovateľovi domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bolo žalovanému (sťažovateľovi) uložené zdržať sa užívania pozemkov. Krajský súd v Prešove návrhu žalobcu vyhovel a požadované neodkladné opatrenie nariadil. Zároveň odvolací súd žalobcovi uložil do 30 dní podať žalobu o vypratanie pozemkov a náhradu škody

19. Ústavný súd v konaní sp. zn. III. ÚS 676/2024 dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a argumentácia sťažovateľa, ktorá sa koncentruje do námietok nedostatočného zdôvodnenia namietaného uznesenia, neobsahuje žiadnu osobitnú argumentáciu, z ktorej by bolo možné dospieť k tomu, že namietaným uznesením došlo k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Z už uvedených skutočností týkajúcich sa uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 676/2024-11 z 10. decembra 2024 vyplývajú dve podstatné veci.

21. V ústavnom súdom preskúmanom rozhodnutí v konaní sp. zn. III. ÚS 676/2024 všeobecný súd vyzval žalobcu na podanie žaloby o vypratanie, čo zvyrazňuje správnosť záveru krajského súdu v napadnutom rozhodnutí o potrebe naviazanosti požadovaného neodkladného opatrenia vo veci samej na žalobu o vypratanie.

22. Druhá podstatná skutočnosť spočíva v jednoduchej logike. Fakt, že ústavný súd považoval v konaní sp. zn. III. ÚS 676/2024 za ústavne akceptovateľné nariadenie neodkladného opatrenia o povinnosti zdržať sa užívania pozemkov, neznamená, že opak, teda zamietnutie návrhu na nariadenie identického neodkladného opatrenia nie je možné a má byť posúdené ako ústavne neakceptovateľné.

23. Nad rámec už uvedeného ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 676/2024 bol sťažovateľ (BIO INOVÁCIE, s.r.o.) zastúpený identickým právnym zástupcom ako sťažovateľka v tomto konaní. Teda právny zástupca sťažovateľky má vedomosť o tom, že neodkladné opatrenie požadujúce uloženie povinnosti zdržať sa užívania pozemkov má byť vo veci samej naviazané na žalobu o vypratanie týchto pozemkov.

24. Krajský súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo zastáva názor, že sťažovateľkou požadované neodkladné opatrenie nemá vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je predmetom súdneho konania o žalobe vo veci samej, v dôsledku čoho nie je v konaní daná bezprostredná potreba upraviť pomery strán sporu uložením povinnosti žalovanému zdržať sa zásahov do užívania predmetných nehnuteľností do rozhodnutia súdu vo veci samej. Názor krajského súdu o tom, že požadované neodkladné opatrenie by malo byť naviazané vo veci samej na žalobu o vypratanie, je ústavne akceptovateľný. Pokiaľ žalovaný sporné pozemky nevypracuje, nemôže ich sťažovateľka užívať a vykonávať na nich poľnohospodársku činnosť, z ktorej by mala zisk.

25. Rovnako ústavne udržateľný je záver krajského súdu o tom, že sťažovateľkou tvrdená hrozba vzniku alebo rozšírenia škody konaním žalovaného nemá také kvality, ktoré by v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia viedli k takému oslabeniu alebo zhoršeniu právnej pozície sťažovateľky, že by sa jej neoplatilo uchádzať o konečnú súdnu ochranu vo forme žalobou uplatneného nároku na určenie, že je oprávnenou užívateľkou nehnuteľností.

26. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu